

„Danstereu“

Halvugentlig Nheds- og Oplgsningsblad for det danske Folk i Amerika.

udgivet af
DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,
Blair, Neb.

„Danstereu“ udkommer hver Tirsdag og Fredag
Pris pr. Aargang.
De Horenebe Stater \$1.50. Ubladet \$2.00
Bladet udtales i Fortud.

Bestilling, Betaling, Adressforandring og
andet angaaende Bladet adresseres:
DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,
Blair, Neb.

Redaktør: A. M. Anderien.
Alle Bidrag til „Danstereu“'s Indhold:
Korrespondancer og Artikler af enhver Art, behes adresseret:
A. M. Anderien, Blair, Neb.

Entered at Blair Postoffice as second
class matter.

Advertising Rates made known upon
application.

I Tilfælde af Uregelmæssigheder ved
Modtagelsen behes man flage til det hellige
Boivæser. Skulde det ikke hjælpe, behes
maa henvende sig til „Danstereu“'s
Kontor.

Naar Paasene henvender sig til Folk, der
avertorer Bladet, enten to at spse hos dem
eller for at faa Oplysning om det averterede,
behes de altid omtale, at de faa Avertisse-
mentet i dette Blad. Det vil vare til gen-
sidsig Nytte.

Det norske Missionssekskabs Sekre-
tær, Past. L. Dahle, tiltræder ifølge
„Kritisk Ugeblad“ i denne Maaned
en Inspektionsrejse til Selska-
bets Missionsmark i Kina. Arbei-
det derude er kun 8 Aar gammelt,
men Selskabet finder det nødvendigt
og nyttigt at foretage en Rejse alle-
rede nu.

Den kinesiske Regering siges at
være under det Indtryk, at det Ulti-
matum, som Czaarens Regering for-
ledet udstedte, skyldes en hemmelig
Forstaaelse mellem Rusland og Ja-
pan, som gaar ud paa at stille Kina
af med en Del af sit Landomraade.

Den kinesiske Regering siges at
være under det Indtryk, at det Ulti-
matum, som Czaarens Regering for-
ledet udstedte, skyldes en hemmelig
Forstaaelse mellem Rusland og Ja-
pan, som gaar ud paa at stille Kina
af med en Del af sit Landomraade.

Den kinesiske Regering siges at
være under det Indtryk, at det Ulti-
matum, som Czaarens Regering for-
ledet udstedte, skyldes en hemmelig
Forstaaelse mellem Rusland og Ja-
pan, som gaar ud paa at stille Kina
af med en Del af sit Landomraade.

Den kinesiske Regering siges at
være under det Indtryk, at det Ulti-
matum, som Czaarens Regering for-
ledet udstedte, skyldes en hemmelig
Forstaaelse mellem Rusland og Ja-
pan, som gaar ud paa at stille Kina
af med en Del af sit Landomraade.

Den kinesiske Regering siges at
være under det Indtryk, at det Ulti-
matum, som Czaarens Regering for-
ledet udstedte, skyldes en hemmelig
Forstaaelse mellem Rusland og Ja-
pan, som gaar ud paa at stille Kina
af med en Del af sit Landomraade.

Den kinesiske Regering siges at
være under det Indtryk, at det Ulti-
matum, som Czaarens Regering for-
ledet udstedte, skyldes en hemmelig
Forstaaelse mellem Rusland og Ja-
pan, som gaar ud paa at stille Kina
af med en Del af sit Landomraade.

Den kinesiske Regering siges at
være under det Indtryk, at det Ulti-
matum, som Czaarens Regering for-
ledet udstedte, skyldes en hemmelig
Forstaaelse mellem Rusland og Ja-
pan, som gaar ud paa at stille Kina
af med en Del af sit Landomraade.

Den kinesiske Regering siges at
være under det Indtryk, at det Ulti-
matum, som Czaarens Regering for-
ledet udstedte, skyldes en hemmelig
Forstaaelse mellem Rusland og Ja-
pan, som gaar ud paa at stille Kina
af med en Del af sit Landomraade.

Den kinesiske Regering siges at
være under det Indtryk, at det Ulti-
matum, som Czaarens Regering for-
ledet udstedte, skyldes en hemmelig
Forstaaelse mellem Rusland og Ja-
pan, som gaar ud paa at stille Kina
af med en Del af sit Landomraade.

Den kinesiske Regering siges at
være under det Indtryk, at det Ulti-
matum, som Czaarens Regering for-
ledet udstedte, skyldes en hemmelig
Forstaaelse mellem Rusland og Ja-
pan, som gaar ud paa at stille Kina
af med en Del af sit Landomraade.

Den kinesiske Regering siges at
være under det Indtryk, at det Ulti-
matum, som Czaarens Regering for-
ledet udstedte, skyldes en hemmelig
Forstaaelse mellem Rusland og Ja-
pan, som gaar ud paa at stille Kina
af med en Del af sit Landomraade.

Den kinesiske Regering siges at
være under det Indtryk, at det Ulti-
matum, som Czaarens Regering for-
ledet udstedte, skyldes en hemmelig
Forstaaelse mellem Rusland og Ja-
pan, som gaar ud paa at stille Kina
af med en Del af sit Landomraade.

Den kinesiske Regering siges at
være under det Indtryk, at det Ulti-
matum, som Czaarens Regering for-
ledet udstedte, skyldes en hemmelig
Forstaaelse mellem Rusland og Ja-
pan, som gaar ud paa at stille Kina
af med en Del af sit Landomraade.

Den kinesiske Regering siges at
være under det Indtryk, at det Ulti-
matum, som Czaarens Regering for-
ledet udstedte, skyldes en hemmelig
Forstaaelse mellem Rusland og Ja-
pan, som gaar ud paa at stille Kina
af med en Del af sit Landomraade.

Den kinesiske Regering siges at
være under det Indtryk, at det Ulti-
matum, som Czaarens Regering for-
ledet udstedte, skyldes en hemmelig
Forstaaelse mellem Rusland og Ja-
pan, som gaar ud paa at stille Kina
af med en Del af sit Landomraade.

Den kinesiske Regering siges at
være under det Indtryk, at det Ulti-
matum, som Czaarens Regering for-
ledet udstedte, skyldes en hemmelig
Forstaaelse mellem Rusland og Ja-
pan, som gaar ud paa at stille Kina
af med en Del af sit Landomraade.

Den kinesiske Regering siges at
være under det Indtryk, at det Ulti-
matum, som Czaarens Regering for-
ledet udstedte, skyldes en hemmelig
Forstaaelse mellem Rusland og Ja-
pan, som gaar ud paa at stille Kina
af med en Del af sit Landomraade.

Den kinesiske Regering siges at
være under det Indtryk, at det Ulti-
matum, som Czaarens Regering for-
ledet udstedte, skyldes en hemmelig
Forstaaelse mellem Rusland og Ja-
pan, som gaar ud paa at stille Kina
af med en Del af sit Landomraade.

Den kinesiske Regering siges at
være under det Indtryk, at det Ulti-
matum, som Czaarens Regering for-
ledet udstedte, skyldes en hemmelig
Forstaaelse mellem Rusland og Ja-
pan, som gaar ud paa at stille Kina
af med en Del af sit Landomraade.

Den kinesiske Regering siges at
være under det Indtryk, at det Ulti-
matum, som Czaarens Regering for-
ledet udstedte, skyldes en hemmelig
Forstaaelse mellem Rusland og Ja-
pan, som gaar ud paa at stille Kina
af med en Del af sit Landomraade.

Den kinesiske Regering siges at
være under det Indtryk, at det Ulti-
matum, som Czaarens Regering for-
ledet udstedte, skyldes en hemmelig
Forstaaelse mellem Rusland og Ja-
pan, som gaar ud paa at stille Kina
af med en Del af sit Landomraade.

Den kinesiske Regering siges at
være under det Indtryk, at det Ulti-
matum, som Czaarens Regering for-
ledet udstedte, skyldes en hemmelig
Forstaaelse mellem Rusland og Ja-
pan, som gaar ud paa at stille Kina
af med en Del af sit Landomraade.

Skole, som Past. V. Nordentoft og
B. P. Hornshild agter at begynde i
den paatænkte Koloni i Santa Bar-
bara County ved byen Los Olivos.

Vi omtalte for kort Tid siden, at
man hjemme i Norge ønsker at sende
en officiel Repræsentant til de nord-
lutheriske Samfundes Aarsmøde her
til Sommer. I det „Folkebladet“,
Kritikens Organ, omtaler den Sag,
udtaler det en stærk Misbilligelse af,
at Præsteforeningen i Kristiania i
sin Skrivelse den Sag angaaende
beständig taler om „Moderkirken“
og „Datterkirken“. Bladet mener
nemlig, at den nordlutheriske Kirke
i Amerika er en fuldvoksen „Søster-
kirke“. Det forekommer os, at man
lige saa godt kunde tale om en fuld-
voksen Datter-Kirke.

Sabbat-Hviledag-Helligdag.

Det lader ikke til, at ret mange
har lyst til at følge Jenes Opfor-
dring til Diskussion angaaende Sab-
bat eller Hviledag. Lad mig derfor
gøre en Begyndelse.

Jeg er nemlig enig med Jene om,
at en saglig Drøftelse af et Em-
ne som det nævnte er skiftet til baa-
de at fange Interessen og til at be-
klære.

Der er vistnok ogsaa blandt vor
Kirkefolk langtraaet Klarhed over
Sabbatsbudet, som ønskeligt var.

En anden Sag er det jo saa, om
vi er i Stand til at fatte Os over
det.

Lad mig begynde med en Paa-
tand: Vi maa tage det tredje Bud
lige saa ordret som de andre, det
staar iblandt.

Men hvad staar der saa? Hoor-
des læser du?

Jo, der staar: „Som Sabbatens
Dag i Sin, at du holder den hel-
lig.“ (2. Mof. 20. 8).

Men noget, der skal ihukommes,
maa da absolut være forud for Bu-
det om at ihukomme det.

Dette er noget, som jeg ignes,
der har været lagt altsor lidt Bøgt
paa.

Særlig Advertiserne har høvedt
— saa synes det da — at det væ-
sentlige i det tredje Bud er Udval-
gelsen af den syvende Dag til Hvile-
dag.

Dette er da jo en ganske anden
Sag. Skal den syvende Dag hævdes
som Hviledag, saa maa vi gaa til-
bage til Stabelsen i de iets Dage
og Guds Hvile paa den syvende Dag
for at finde dens Indtittel.

Naar det hedder (2 Mof. 20. 11),
at Gud „hvilede paa den syvende
Dag, derfor velsignede Herren Sab-
batsdagen og helligede den.“ saa er
Guds Hvile efter Slaverloven ber-
med lagt til Grund for Valget af
denne Dag.

Da hvad andet kunde der vel væ-
re — eller hvad kunde stilles ved
Siden deraf — at hvile Tanken i
og at opbygges ved for Guds Folk
i den gamle Tugt end Guds herlige
Slaverloven?

Skulde vi tænke paa noget, der
kunde stilles ved Siden deraf, saa
maatte det være Væsternerne om
den kommende Frelser for den saldne
Slægt.

Men saa længe disse Væster eller
Forjættelser ikke var indfriet, kunde
de ikke træde i Forgrunden for Sla-
verloven, deriblandt Mennefssets
Stabelse i Guds Billed.

Saa, nu ser jeg, at jeg næsten er
kommen ind paa Spørgsmaalet om
Dagen, før jeg vilde det, men
lad mig saa forsølge den Tanke.

Jøderne kunde ikke vælge nogen
anden Dag end den syvende; der kunde
ingen anden Dag træde i Ste-
det for den syvende, før en vægtige
Grund traadte i Forgrunden
for Stabelsen.

Men om vi ingen anden Grund
havde for Forandring af Hvileda-
gen end et saadant Ræsonnement, saa
var det et Bovestykke at foretage den.

Men hvad siger ikke Jesus: „Sab-
baten blev til for Mennefssets Skyld
og ikke Mennefsset for Sabbatens
Skyld. Derfor er Mennefssets
Næppe ogsaa over Sabbaten.“ (Mar.
2, 27—28).

Dermed er da sagt klart og ty-
deligt, at der med „Mennefssets
Næppe“ og for „Mennefssets Skyld“
kunde indtræde en Forandring.

Og sammenlign saa den Dag, da
Gud hvilede og saa tilbage paa det,

der var „saare godt“, med Paaste-
morgen, da Jesus som Sejrvinde-
ver og Synd, Død og Døvel stod
iblandt sine Disciple og sagde: „Tred
være med eder!“

Ser du saa ikke, at „for Menne-
fssets Skyld“ træder den Dag, indtil
Dagens Ende, vil minde om den
saldne Stabnings Genoprettelse, i
Forgrunden og minde om det, der
beständig vil være Rilden til Glæde
og Forfrimning paa den evige, salige
Hvile?

Og dermed er vi jo slet ikke gaaet
det tredje Bud for nær, som intet
siger om Dagen, men byder at ihu-
komme og helligholde den.

Og som det er med Dagen, saa-
ledes er det til Vels og Læge med
Hvilen. Det er ikke paa Hvilen, Bu-
det lægger Vægten.

Selve Budet siger ikke et Ord om
Hvile, kun om at ihukomme Hvile-
dagen for at holde den hellig.

Men bagefter indskræpes det, at
baade Mennefsset og Arbejdsdyr skal
hvile, d. v. i. lægge den almindelige
Hverdagsgerning til Side. Og saa-
dan Hvile er jo en nødvendig For-
udsætning for at kunne helligholde
Dagen.

At Jøderne ikke søgte sig absolut
bundne til at hvile, det ser vi jo af,
hvad Jesus drager frem, idet han
siger, at de drager Os og Afsen
op af Graeben eller leder dem ud til
Bund paa Sabbatsdagen.

Sabbat og Hviledag betyder eet
og det samme, og Budet om Hvile
gælder efter min Forstaaelse Kristi-
ne affuror lige saa godt, som den
gjaldt Jøderne.

Den, der ikke lægger den al-
mindelige Hverdagsgerning til Side
om Søndagen, han kan ikke adlyde
Budet at komme Hviledagen i Sin
for at holde den hellig.

Men Jesus viser jo ved sit Ets-
empe, at Mennefsset ikke skal være
Slave af Hviledagen. Vi maa ikke
glemme, at Mennefsset ikke blev til
for Sabbatens Skyld, men Sabbaten
for Mennefssets Skyld.

Det er en stor Guds Velsignelse,
at han fra Stabnings Begyndel-
se har givet os en Hviledag, at vi
maa hvile, saa vi kan faa Vej-
lighed til at helligholde Dagen ved
at fordybe os i Guds Stabelses-
Frelses- og Helliggørelsesværk og
Vejlighed til „at gøre Vel“.

Det var jo blot et lille Indlæg,
og saa er der Anledning for andre
til at tage fat. Emnet har rig An-
vendelse i Livet, det gælder baade
Hvilen og Helligholdelsen.

A. M. Anderien.

Til min gudløse Ven.

IV.
Stare Niels Solm!

Det er unødvendigt at citere mere
af dit Brev til mig. Siden jeg sidst
saw, har det næsten overvældet mig
med Sorg at tænke paa den Frem-
tid, der saa uundgaaeligt maa aab-
ne sig for alle de Tusinder af Men-
nefsfødsler, som lever deres Liv paa
den Rægn: „Jeg er min egen Her-
re.“

„Penge, Penge — mange Penge,“
siger Bedrageren til en. „Dermed
bliver du først din egen Herre og kan
gøre alt, hvad du vil.“ Den arme
bedragede Mand griber til med be-
gærende Hænder. „The almighty Dollar“
fylder hele hans Sjæl. Værlighed og
Værlighed bliver inden ret længe
Ord, der ikke mere findes i hans
Læstion, og han har kun et medli-
dende Skuldertræk tilovers for den
„Røst“, der drifter sig til at nævne
sige Ord i hans Nærvær.

Saa kommer da hans sidste Dag.
Guldet ejer hele hans Hjerte. Ven-
skab og Værlighed har hans guldbel-
laeade Støvelhæle for længe siden
nedtrampet. Gud kender han kun af
Lærebogen, som han har glemt —
dens Indhold var jo desuden ikke no-
get for ham. Fattigere end den fattigste
ligger ligger han der og har, aande-
lig talt, ikke det, hvortil han kan
hælde sit Hoved. Forladt og elendig
dør han, og hans Liv er — forspildt.
Er det ikke i Sandhed tungt, Niels?

„Ser er Værelse, Versømmelse og
Folkegunst“, siger han til en anden.
„Snak bare Løstjerne efter Munden;
saa kommer hele Hærligheden af
sig selv.“ Ja, Stakken griber til
med Begejstring, sælger sin Overbe-
visning, bliver hul og tom som en
Værelse, men lever dog højt paa Da-
rernes Hyldest, paa Skaalaler og
Surra, indtil Mængden, hvis Sind

stifter som Havets Bølger, faar en
ny Helt at raabe Surra for. Vige
saa hurtigt som hans Stjerne steg
op, lige saa brat gaar den ned i
Forsømmelsens Levostrom, og nu
vaagner han op til Virkeligheden,
forladt, forgrammet, skændig for-
vendt og svæget for den lovede Ven.
Mon du aldrig har set ham, Niels,
disse dufnakkede, forgrammede af-
dante Størheder, der er hundre-
de Gange mere uheldige at se end
Jeppe paa Varonens Mødding? Er
det ikke skændigt, Niels?

Ser er Værligt og Utugt, her er
Ragersel og Prævedin, og her er
den hele Skare af alt, hvad der hø-
rer til Rødsens Lykt, alt, hvad der
forgrifter baade Sjæl og Legeme og
forpejter Hjemmene med Gemenhed,
Maaned og Grumshed. Naar saa
disse forgriffede Vægre er tæmt-til
Bunden, og kun Værmen er tilbage:
en ruineret Skuffel og et ødelagt
Hjem — jo, lad mig ikke glemme:
et er endnu tilbage, den forfærdelige
Virkelighed, som alle kan se, selv
uden Hjælp af Henrik Ibsens „Gen-
gangere“, at Gud hjemfører Fædre-
nes Synd paa Værnene i tredje paa
sjerde Led — Niels, Niels, hvor
skal vi da finde Ord, stærke nok og
indtrængende nok, til, mens der end-
nu er Tid, at raabe et magtigt
Varlo til alle de Mennefsfødsler, hvis
Vejlprog er: „Jeg er min egen
Herre“?

„Kunde vi nu ikke „strø Sand
paa noget af al denne Elendighed,“
synes jeg at høre dig sige. „Det
gør en saa tung i Sindet at røre
for meget op i alt dette.“ Af, Niels,
der har alle Dage været nok af vil-
lige Hænder — ogsaa Præstehænder,
ja hele Kirkeamfund, desværre —
til „at strø Sand paa“, nærmest ef-
ter Melodien: „Ser er saa bestigt
i denne Skov; for her er slet ingen
Røvere.“ Men det er Forræderi mod
ham, der lærte Lydighed af det,
han led, og som blev Indig indtil
Døden, ja, til Døden paa et For-
bryderfors.

Eller mener du, at dette Kors,
som jeg netop hele Tiden har sig-
tet paa at strø dig hen til, Niels,
skulde prædike: „Strø Sand paa“?
Lad os nu tage hinanden i Haanden,
som da vi var Nabobørn og fulgte
ad til Skole, lær Niels. Vi gaar
ikke til Lundsby Skole, men til Kor-
sets Skole. Vi sætter os ikke paa
Bænkehøj, som vi saa tidt gjorde
dengang, men vi vil sætte os som
Brødre paa Golgathas Høj ved Kor-
sets Fod og lade Guds Mand lære
os, hvad dette Kors prædiker.

„Kan er saaret for vore Overtra-
delsler og smukt for vore Misgernin-
ger.“ For vore Overtrædelsler og
Misgerninger henger han der, Ly-
dig indtil Døden. Hører du,
Niels? For min og din Skyld,
Aldrig, aldrig har der fra nogen
Prædikestol lydt saa hjertegrubende,
saa vældige, saa sølgerige Prædike-
ner, som de to om Forbarmelse og
Lydighed, der nu i nitten hun-
drede Aar har tonet ud over den
saldne Jord fra Korset paa Golga-
tha.

„Der er Liv for et Blif paa det
blødende Lam.“ Dette er den første
vældige Prædiken. Ford nu dine
Gænder, lær Niels, ganske stille
som et Barn og bed: Herre Jesus,
du, som gør gode horende, aabn dog
mit Øre, at jeg kan høre denne
Prædiken.“ I samme Øjeblik, du
hører den brister alle Trællebaand,
dine Synder „kastet i Havet“, og
du staar der som et frelst GudsBarn
med et forundret Frydstrøg paa dine
Læber.

Gud give dig at høre denne Præ-
diken snart, Niels! Men skal den
blive dig til evig Frelse, maa du
ikke gaa fra Korset uden at høre det
vældige Varlo, som lyder derra
til dem, der siger: „Jeg er min egen
Herre“. Kan du tænke sig noget
mere optrænde, formasteligt og
gudsbespottende end dette, om et
Mennefs kunde sidde paa Golga-
thas Høj med den Korsfæstede, til
Døden lydige Frelser for Øje og
synge nok saa frejdigt til Melodi-
„Anglen sit Nie luffer“, „Jeg er
min egen Herre; jeg gør kun, hvad
jeg vil“?

Nej, lær Niels, lad os kun til-
staa det lige ud: Set i Lys af Gol-
gatha er Ulydighed det rene Vanvid,
og lærer vi ikke Ulydighed der, lærer
vi den alrrig. Det var her, Værn-
hard af Clairvaux sad, da han sang:

„Af, nu føler jeg til fulde
Hjertes Haardhed, Hjertets Skulde!
Gud udbrang af disse Fjæle,
Ragnet værdt, til at gengælde,
Frelsermand, din Værlighed?“

Det var atter her, der engang
fad en lær lille frelst Sjæl hjemme
i Danmark og sang — paa en Gang
saa inderlig lykkelig over Frelsen og
dog saa dybt bedrøvet over Ulydig-
heden, den forbandede Ulydighed —:

Se, der henger han, den kære!
D, min Synd, min Synd, min Synd!
Den forbandet nu skal være;
Jesu Vlod har laadan Synd.

Maatte nu Gud velsigne dig, læ-
re Niels! Nu maa du vente et lille
Brev til i „Danstereu“, min kære
„Danstere“. Saa er jeg — i hvert
Fald forelsbig — færdig med, hvad
jeg har at sige dig i denne hellige
Sag.

Din Ven
Daneville, A. Daf., Marts 1911.

Den danske Kirkes Koloni paa Vestkysten.

Komiteen for Oprettelsen af en
Koloni paa Vestkysten, med Pastor
Gregorien og Prof. Hornshild af den
danske Kirke som Ledere, har intet
let Arbejde at udføre. Først jfrkede
de sig Søberet til et Stykke Land
ved Lantonsville, Nord for San Fran-
cisco, Cal. Dette Land viste sig at
være ubrugbart. Nu har Komiteen
fået noget over 8,000 Acres Land
i Santa Inezdalen, Santa Barbara
Co., End for San Francisco, og ef-
ter hvad Mænd meddeler som er
fendt der paa Egen er dette Bala-
nød ogsaa uheldigt værlig paa Grund
af, at Dele af Lavlandet overboms-
mes, og Sølandet vækkes ud ved de
voldomme Regnefald, der lig Sky-
brud hjemfører den Del af Landet
i Regntiden. At dette forholder sig
saaledes viser følgende Meddelelse
fra et paalideligt Blad fra Vestkys-
ten.

Santa Barbara, 3. Marts.

— Voldomme Regnstrømme langs med
Santa Inezdalen har gjort megen
Skade de sidste Dage. Efterretning-
er fra dette Distrikt meddeler, at
næsten 15 Tommer Regn er fal-
den i de fire Dage siden i Søndags.

Santa Inezfloden har været paa
Højhøjde for flere Dage og er ikke
til at passere paa Grund af, at tre
Broer er skyllet bort mellem Gavi-
eta og Las Cruces; ikke engang
San Marcos-Bejen kan befærdes,
saa den eneste Maade at naa Santa
Barbara paa er at gøre den lange
Omvej ad Santa Maria.

Bog anmeldelse.

Hans Rielsen Hauge og hans Sam-
tid. — Et Tidsskildede fra om-
kring Aar 1800, af Biskop A. Chr.
Bang. 3. Oplag med Billeder og
Facsimiler. Kristiania og Køben-
havn 1910. Gyldendalsske Boghan-
del — Nordisk Forlag. Pris \$2.

Som man vil se, er det ikke her
et nyt Skrift af den bekendte Biskop
i Christiania, vi har for os, men
et nyt Oplag af et af hans Ung-
domsarbejder, som har en lang og
betydningsfuld Uebane bag sig.

Bogen udkom første Gang i Slut-
ningen af 1874 i et Oplag paa
3000 Eksemplarer, der udfølgtes i
Løbet af nogle Maaned. 2. Op-
lag saa Lyset i 1875 og blev lige-
ledes udfølgte i forholdsvis kort Tid.

3. Oplag, som udkommer ifølge ind-
trængende Opfordringer, er led-
saget af en række smukke Billeder
og i det hele udstyret paa særlig til-
talende Maade og forsynet med en
udmærket Ravnelliste. I en Fortale
vedfendes den gamle Biskop sig det
Grundsyn paa Hauge og dennes
Livsgerning, som han fremsatte i
dette sit Ungdomsarbejde. Bogen er
derfor i det væsentlige kun et Optræk
af de tidligere Udgaver. Jeg vilde
med disse Linier gerne baade gøre
opmærksom paa og anbefale dette
smukke og vægtige Skrift af en af
de mest begavede kirkehistoriske
Forfattere i nyere Tid — og snisse
det mange Læsere ogsaa blandt os.

Det maa derfor være i sin Orden,
at jeg dvæler lidt nærmere ved Bo-
gen.

II

1. Men Bogen er ikke blot en Bio-
grafi af Hauge. Den er maaske end-
og fuldt faa meget en Apologt, et
Forvar for ham og hans Virksom-
hed og Være og det tilmed i alle
Stykker. — Og den kunde maaske
ikke saa godt være bleven andet. Værlig-
heden har nemlig baade en vid
Kavn og et skarpt Sværd, og be-
gæve disse gør den Brug af til Bedste
for sin Genstand. Og er der noget,
Bogen ikke lægger Skjul paa, saa er
det dens Forfatters store Værlig-
hed og Beundring for Hauge, den
ofte misforstaaede og urangt frem-
stillede Hauge, som selv en Mand
som Professor Stenersen (død 1835)
ikke fuldtud forstod at fatte. Allige-
vel forekommer det mig, at Forfat-

Biografi af den mærkelige norske
Bondebarn fra Lume i Smaalensene,
hans Udbannelse til sin Gerning
som Missionær med Mund og Pen,
hans Virksomhed paa de forskellige
Omraader og paa de forskjellige E-
gne i Norge og Danmark i den for-
holdsvis korte Tid, det blev givet
ham at virke. Som den, der selv
er fremgaaet af den norske Bonde-
stand og i sin Ungdom kommen til
bevidst Liv i Gud gennem den reli-
giøse Værlighed, har Forfatteren na-
turligvis særlige Værligheder for at
kunne sætte sig ind i en Karakter
som Hauge. Og som den, der i sin
første Prædike fik sin Virksomhed
paa Egne, hvor den haugiske Be-
vælgelse havde sat dybe Spor, har
han haft rig Vejledning til at sætte
sig i Bevælgelsens Historie fra dens
tidligste Tid og helt Anledning til
personlig at tale med en Del af dem,
som personlig havde omgaaet Hauge.

2. Da disse sine Forudsætninger
har Forfatteren gjort Brug af paa
en laadan Maade, at hans Bog alle
Dage vil være et Aidskæft, naar
Spørgsmaalet er om Hauge's Liv og
den Bevælgelse, som har sin Rod i
hans Virksomhed. Af og